

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **J. H.**, zast. Mgr. Rebekou Moťovskou Židuliakovou, advokátkou, se sídlem Krátký lán 138/8, Praha, proti žalovanému: **Ředitelství silnic a dálnic s. p.**, se sídlem Čerčanská 2023/12, Praha, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2024, č. j. 10 A 91/2024-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce požádal žalovaného žádostí ze dne 23. 7. 2024 o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). Žalovaný na ni reagoval přípisem ze dne 30. 7. 2024, č. j. RSD-314530/2024-2-19420. Podle žalobce však žalovaný jeho žádost vyřídil jen částečně uvedením odkazu na zveřejněnou informaci (rámcovou dohodu č. 01UT-000023), která ale byla po rozkliknutí odkazu anonymizovaná (s vyloučením osobních údajů). Žalobce se proto žádostí ze dne 14. 8. 2024 domáhal vydání rozhodnutí o anonymizaci ve smyslu § 15 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Žalovaný rozhodnutí ve lhůtě 15 dnů podle uvedeného ustanovení nevydal, žalobce proto podal dne 30. 8. 2024 stížnost podle § 16a odst. 1 písm. b) téhož zákona. Žalovaný dne 3. 9. 2024 žalobci sdělil, že spis včetně žalobcových podání předal Úřadu pro ochranu osobních údajů jakožto nadřízenému správnímu orgánu. Úřad pro ochranu osobních údajů však o stížnosti žalobce ve lhůtě vyplývající z § 16a odst. 8 zákona o svobodném přístupu k informacím nerozhodl.

[2] Žalobce se tudíž žalobou na ochranu proti nečinnosti u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhal, aby žalovanému byla uložena povinnost vydat rozhodnutí podle § 15 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím o anonymizaci na základě jeho žádosti ze dne 14. 8. 2024.

[3] Vzhledem k obsahu vyjádření žalovaného k žalobě, podle nějž v souladu s rozhodnutím Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 2. 10. 2024, č. j. UOOU-03883/24-4, vyřídil žalobcovu žádost ze dne 23. 7. 2024, se městský soud žalobce dotázal, zda trvá na žalobě. V návaznosti na to vzal žalobce žalobu zpět svým podáním ze dne 20. 11. 2024. Uvedl, že žalovaný ukončil svou nečinnost, když mu dne 8. 10. 2024 požadované informace poskytl. Navrhl proto, aby městský soud řízení o žalobě zastavil a přiznal mu náhradu nákladů řízení.

[4] Městský soud v záhlaví označeným usnesením (dále jen „napadené usnesení“) řízení o žalobě pro její zpětvzetí podle § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil (výrok I.), žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.467 Kč (výrok II.) a rozhodl o vrácení části zaplaceného soudního poplatku žalobci ve výši 1.000 Kč (výrok III.). Výrok o nákladech řízení městský soud v napadeném usnesení odůvodnil podle § 60 odst. 3 s. ř. s., neboť žalovaný ke dni podání žaloby nerozhodl o žádosti žalobce ze dne 14. 8. 2024 a Úřad pro ochranu osobních údajů o jeho stížnosti. Žaloba tedy nebyla zjevně nedůvodná a k jejímu zpětvzetí došlo pro pozdější chování žalovaného.

II.

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému usnesení kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), c) a e) s. ř. s. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a žalobu odmítl, eventuálně, aby napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatel předně namítá, že městský soud měl žalobu odmítnout jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. f) téhož zákona, neboť žaloba představuje zjevné zneužití práva, v důsledku čehož nebyly splněny podmínky řízení. Podle jeho názoru lze žalobu žalobce v souladu s důvodovou zprávou k § 68 písm. f) s. ř. s. označit za bezdůvodné podání zjevně obstrukčního charakteru, jehož cílem je vědomě a záměrně využít právo v rozporu s jeho smyslem a účelem. Stěžovatel žalobci požadované informace v zákonem stanovené lhůtě poskytl, jeho stížnost včas předal Úřadu pro ochranu osobních údajů jakožto nadřízenému správnímu orgánu a o jeho rozhodnutí žalobce informoval. Nemohl tudíž legitimně předpokládat, že žalobce podá žalobu proti nečinnosti, když takovému postupu neodpovídá závažnost nyní souzené věci.

[7] Dále má stěžovatel za to, že žalobce jej v žalobě nesprávně označil za žalovaného namísto Úřadu pro ochranu osobních údajů, ačkoliv věděl, kdo byl v době podání žaloby nečinný. Stěžovatel tedy nebyl pasivně legitimovaný, a pokud městský soud žalobu neodmítl pro nepřipustnost, měl ji z tohoto důvodu zamítnout. Městskému soudu navíc stěžovatelovo vyjádření k žalobě s návrhem na zamítnutí žaloby došlo dříve než zpětvzetí žaloby. V tomto ohledu stěžovatel poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2011, č. j. 4 Aps 3/2011-58, ze kterého dovozuje, že došlo k přechodu věcné příslušnosti z něj na Úřad pro ochranu osobních údajů, protože právě ten byl nečinný.

[8] Stěžovatel také namítá nesprávné právní posouzení věci ze strany městského soudu, neboť stěžovatel nebyl nečinný, když žádost ze dne 23. 7. 2024 v celém rozsahu v zákonné lhůtě dne 30. 7. 2024 vyřídil. Žalobci tak nepříslušela aktivní legitimace k podání žaloby. Ve

pokračování

správním soudnictví se totiž nelze dovolávat ochrany proti jakékoliv absenci činnosti správních orgánů. Kromě toho žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu nemá sloužit k přezkumu již vydaného úkonu či se uplatňovat v průběhu řízení před správními orgány bez vyčkání jeho výsledku. Takovou žalobu je třeba pro nevyčerpání opravných prostředků odmítnout.

III.

[9] Žalobce ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost odmítnout, protože podle něj nebyly splněny podmínky řízení o kasační stížnosti. Tím, že napadeným usnesením městský soud rozhodl o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby, je stěžovatel osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť takové usnesení nezasahuje do jeho práv. Svou argumentaci opírá o usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2021, č. j. 4 As 59/2021-68, podle kterého je v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2020, č. j. 9 Afs 271/2018-52, žalovaný správní orgán osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s. a taková kasační stížnost musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Žalobce dodává, že stížnost podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím je prostředkem ochrany proti nečinnosti, přičemž žalobou se nelze domáhat rozhodnutí o tomto prostředku, ale vyřízení žádosti povinným subjektem. Žalobu podal až po uplynutí lhůt k vyřízení jeho žádosti ze dne 23. 7. 2024 a jeho žádost byla vyřízena až po podání žaloby.

IV.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti. Ta byla podána včas, osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen osobou s vysokoškolským právnickým vzděláním.

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje mimo jiné kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s. Je-li však předmětem přezkumu usnesení o zastavení řízení, jak je tomu právě nyní, přichází v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 7 Azs 13/2004-54, a ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65). Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Nejvyšší správní soud se v takovém případě může zabývat pouze tím, zda usnesení o zastavení řízení je zákonné či nikoli. Nedochozí tedy k přezkumu námitek směřujících do merita původní věci, jelikož je v řízení o žalobě neposuzoval ani městský soud.

[12] Nejvyšší správní soud se ovšem musel nejprve zabývat splněním podmínek řízení o této kasační stížnosti.

[13] Kasační stížnost není přípustná.

[14] K typově obdobným případům, kdy žalovaný správní orgán napadá usnesení krajského (zde městského) soudu, jímž bylo řízení o žalobě pro její zpětvzetí zastaveno, a zároveň byla podle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. žalovanému uložena povinnost nahradit

žalobci náklady řízení, již existuje poměrně bohatá judikatura (viz například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Ans 17/2012-33). Ta byla sjednocena usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2020, č. j. 9 Afs 271/2018-52, podle kterého žalovaný správní orgán je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti proti usnesení krajského (městského) soudu o zastavení řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s., a taková kasační stížnost proto musí být z důvodu subjektivní nepřipustnosti odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s. Podle posledně zmíněného usnesení lze koncepci subjektivní nepřipustnosti kasační stížnosti uplatnit v situaci, kdy je zjevné, že řízení o žalobě nemůže pro stěžovatele skončit příznivěji, a to ani v případě úspěšnosti kasační stížnosti. Pro posouzení příznivosti přitom není rozhodná otázka náhrady nákladů řízení. Rozšířený senát v odkazovaném usnesení mimo jiné vysvětlil, že *„nevyhoví-li soud žalobě – ať již z důvodů procesních nebo meritorních, z pohledu žalovaného správního orgánu se z právního hlediska neděje nic. A to bez ohledu na to, jak přesně takové řízení skončilo. (...) Relevantní újmu je totiž v každém případě nutno posuzovat ve vztahu k věci samé. Újma tedy nemůže spočívat např. jen v prodloužení řízení (viz výše), ale ani (...) v rozhodnutí o nákladech řízení. Takové rozhodnutí je akcesorickým výrokem soudu, který nelze napadnout samostatnou kasační stížností (§ 104 odst. 2 s. ř. s.).“* (důraz přidán soudem). Nejvyšší správní soud má za to, že výše uvedené závěry jsou použitelné i v právě posuzované věci.

[15] Stěžovatel v kasační stížnosti konkrétně uplatnil tři okruhy námitek, v nichž tvrdí, že: (i) městský soud měl žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., protože představuje zjevné zneužití práva ve smyslu § 68 písm. f) téhož zákona, (ii) městský soud měl žalobu zamítnout, neboť stěžovatel nebyl ve věci nečinnosti pasivně legitimován, (iii) stěžovatel nebyl nečinný, takže městský soud se dopustil nesprávného právního posouzení.

[16] Nejvyšší správní soud však má za to, že řízení o žalobě nemůže pro stěžovatele skončit příznivěji. Příznivějším rozhodnutím by pro něj totiž nebylo, pokud by městský soud žalobu odmítl, jak stěžovatel navrhuje v prvním okruhu námitek. Požadovaná změna I. výroku napadeného usnesení by kromě případné změny ve výroku o nákladech řízení nijak nezměnila pozici stěžovatele. Újma spočívající ve výroku o nákladech řízení však není ve světle výše zmíněného usnesení rozšířeného senátu z hlediska subjektivní připustnosti kasační stížnosti relevantní.

[17] Uvedené platí i ve vztahu k argumentaci uplatněné ve druhém a třetím okruhu námitek. Podle nich měl městský soud žalobu zamítnout pro nedostatek stěžovatelovy pasivní legitimace, resp. proto, že stěžovatel nebyl nečinný. Skutečnost, že by napadeným usnesením vznikla nějaká újma stěžovatel netvrdí. Jak ale vyplývá z opakovaně zmiňovaného usnesení rozšířeného senátu č. j. 9 Afs 271/2018-52, nevyhoví-li soud žalobě, z pohledu žalovaného správního orgánu se z právního hlediska nic neděje, bez ohledu na skutečnost, z jakého důvodu bylo řízení o žalobě ukončeno. I zde jediná újma, která může být stěžovateli způsobena, spočívá v zásahu do majetkové sféry v důsledku výroku o náhradě nákladů řízení. Tuto újmu ovšem není možné brát v úvahu při posuzování subjektivní připustnosti kasační stížnosti. Připustnost napadení výroku o nákladech řízení je podmíněna připustností alespoň jedné meritorní námitky, přičemž žádnou takovou stěžovatel účinně v souzené věci neuplatnil, ani uplatnit nemohl.

pokračování

[18] V souzené věci totiž k zastavení řízení došlo v důsledku zpětvzetí žaloby, které je projevem dispoziční zásady, kterou je ovládáno soudní řízení ve správním soudnictví. Městský soud se před samotným zastavením řízení vůbec meritem věci nezabýval. Právě proto ani stěžovatel nemůže v souzené věci přípustnost kasační stížnosti založit na námitkách směřujících k meritu věci. Jelikož stěžovatel současně nerozporuje splnění podmínek pro zastavení řízení a nikterak nezpochybňuje ani postup městského soudu předcházející vydání napadeného usnesení, nezbývá než uzavřít, že podaná kasační stížnost je subjektivně nepřipustná.

[19] Zbývá pro úplnost dodat, že proti II. a III. výroku stěžovatel konkrétními kasačními námitkami nebrojí, byť podle obsahu kasační stížnosti napadené usnesení napadá v celém rozsahu. Nejvyšší správní soud přitom není s ohledem na zmíněnou dispoziční zásadu oprávněn za stěžovatele v tomto směru cokoliv domýšlet. Proti II. výroku napadeného usnesení (o povinnosti zaplatit náklady řízení) by se mohl stěžovatel bránit pouze spolu s alespoň jednou námitkou směřující proti meritornímu posouzení věci (k čemuž zde vůbec nedošlo – viz výše). Ve vztahu k III. výroku napadeného usnesení (o vrácení soudního poplatku za žalobu) je stěžovatel osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti již proto, že se tento výrok jeho veřejných subjektivních práv nikterak netýká.

V.

[20] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl jako podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Jelikož byla kasační stížnost, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[22] O vrácení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti ve výši 5.000 Kč rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Soudní poplatek bude stěžovateli vrácen v souladu s § 10a téhož zákona ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. března 2025

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu